

Дата: _____

Клас: _____

Узагальнення за розділом: «Українські землі у складі Речі Посполитої (XVI – перша половина XVII століття)»

Мета: повторити й узагальнити матеріал із відповідної теми; розвивати в учнів уміння аналізувати й узагальнювати історичні явища та події, визначати їхню суть, причини та значення, давати характеристику історичним діям, працювати з джерелами інформації, висловлювати власну точку зору щодо тих чи інших історичних явищ і подій; сприяти появі в учнів зацікавленості до історичних подій; виховувати в учнях засобами уроку впевненість у своїх силах, виконавську дисципліну, акуратність, охайність, почуття гордості за якісно виконане завдання.

Очікувані результати. Після цього уроку учні зможуть: продемонструвати свої знання з теми «Українські землі у складі Речі Посполитої (XVI – перша половина XVII століття)»; оцінити рівень власних початкових досягнень із даного розділу; звернути увагу на ті питання, що були недостатньо ними опрацьовані; набути навичок роботи над завданнями різних рівнів складності.

Обладнання: підручник: Історія України: підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти / Г. М. Хлібовська, О. В. Наумчук, М. Є. Крижановська. – Тернопіль: Астон, 2021. – 224 с.; атлас: «Історія України. 8 клас» (ДНВП «Картографія»).

Тип уроку: урок узагальнення та систематизації знань.

Хід уроку

I. Організаційна частина.

Вітання і перевірка відсутніх учнів.

Створення сприятливої психологічної атмосфери уроку та формування позитивного емоційного налаштування на навчання.

II. Актуалізація опорних знань.

Вправа «Важлива трійка»

Використовуючи метод «Мікрофон», учні називають дату, історичну особу і термін, які вважають є важливими для розуміння теми «Українські землі у складі Речі Посполитої (XVI – перша половина XVII століття)».

III. Мотивація навчальної діяльності.

Що вам відомо про метод Палац Пам'яті?

Античні оратори, щоб запам'ятати великі об'єми інформації для своїх виступів, використовували спеціальний спосіб, який називають методом локі або ж Палацом Пам'яті. Його суть полягає в тому, щоб уявити добре знайому вам будівлю або ж кімнату. Необхідні факти, події, дати, імена, портрети чи картини потрібно помістити на стінах, столі, полицях, підвіконні, шухлядах цього приміщення. Важливо зафіксувати місце розташування предметів, тоді

буде легше знаходити їх у пам'яті. Чим яскравіший образ, тим простіше його запам'ятати. Щоб скористатися цією інформацією, потрібно просто прогулятися кімнатою.

Для систематизації матеріалу, вивченого вами з розділу «Українські землі у складі Речі Посполитої (XVI – перша половина XVII століття)» на цьому уроці почнемо будувати свої Палади Пам'яті, заповнюючи його кімнати історичними подіями, зображеннями, роками, поняттями і термінами.

IV. Основна частина уроку.

Сьогодні ми продовжимо мандрувати в часі. Незмінними помічниками будуть Марічка та Ігор. Вони так перейнялися долею українців, що вирішили ще раз відвідати Україну XVI — першої половини XVII століття. Щоб дістатися до неї разом з ними, вам доведеться повернутися на кілька століть назад та побувати у шести воєводствах, розташованих на українських землях, а також відвідати особливу територію — Дике Поле, про яке ви дізнаєтеся в наступному розділі, й виконати сім завдань. Їх можна виконати як у зошиті, так і в гаджеті, використавши QR-код. Отже, цікавої і незабутньої мандрівки!

Зупинка 1. Руське воєводство. Попрацюйте з логічними ланцюжками. З'ясуйте, яке із понять зайве і чому.

А Галичина, Західна Волинь, Західне Поділля, Закарпаття.

Б Купці, князі, магнати, пани.

В Бурмістр, фільварок, вїйт, лава.

Г 1529 рік, 1566 рік, 1569 рік, 1588 рік.

Д Буковина, Київщина, Брацлавщина, Волинь.

Ж Василь-Костянтин Острозький, Гедеон Балабан, Захарій Копистенський, Іпатій Потій.

Зупинка 2. Київське воєводство. Марічці та Ігорю по дорозі до Речі Посполитої трапився старовинний документ. Однак від давності деякі слова в ньому стерлися. Допоможіть нашим мандрівникам заповнити пропуски в документі і запишіть його текст у зошит.

Польща та Литва об'єдналися в _____ році в одну державу _____. Король обирався спільним польсько-литовським _____ і коронувався в Кракові. Польща і Литва зберігали окремі: _____ систему _____ і _____ систему; військо і фінанси. Створювалися спільні польсько-литовські _____ і _____. У новоутвореній державі існувало шість українських воєводств: Київське з центром у _____, Руське — у _____, Волинське — у _____, Подільське — у _____, Брацлавське — у Брацлаві, Белзьке — у Белзі.

Зупинка 3. Волинське воєводство. Допоможіть Марічці та Ігорю розв'язати ребуси. Дайте визначення розшифрованим поняттям. Поміркуйте, що об'єднує ці поняття.

Зупинка 4. Подільське воєводство. Установіть відповідність між датами та географічними об'єктами, які з ними пов'язані.

1. 1556–1561 роки	А. Люблін
2. 1569 рік	Б Пересопниця
3. 1586 рік	В. Острог
4. 1576 рік	Г. Львів
5. 1596 рік	Д. Київ
6. 1615 рік	Ж. Берестя

Зупинка 5. Брацлавське воєводство. Розділіть сторінку зошита на три колонки. В одну колонку випишіть факти, пов'язані з діяльністю Василя-Костянтина Острозького, в іншу – Петра Могили, ще в іншу – Івана Федоровича.

1) Став першодрукарем в українських землях; 2) заснував Острозьку академію; 3) видав у Львові перші друковані українські книги «Апостол» та «Буквар»; 4) служив у польському війську, брав участь у Хотинській війні; 5) надрукував шедевр стародруків – Острозьку Біблію; 6) був меценатом, захисником православної церкви від зазіхань римо-католиків і королівської влади; 7) відливав у Львові на замовлення короля гармати; 8) у 1632 році став митрополитом Київським; 9) за його кошти було надруковано Острозьку Біблію; 10) написав староукраїнською мовою «Требник»; 11) найбільший землевласник Речі Посполитої, «некоронований король Русі»; 12) заснував Києво-Могилянський колегіум.

Зупинка 6. Белзьке воєводство. Разом з Марічкою пригадайте роки укладання історичних документів, які визначали долю й правові відносини українського народу, та установіть послідовність їх укладання.

1) Третій Литовський статут; 2) «Пункти для заспокоєння руського народу»; 3) Люблінська унія; 4) Перший Литовський статут; 5) Берестейська церковна унія.

Зупинка 7. Дике Поле. Допоможіть Василю-Костянтину Острозькому створити сторінку в одній із соціальних мереж (на ваш вибір) за критеріями: *родина, риси характеру, релігійні погляди, державницькі посади, місця перебування, культурницька діяльність*. Результати роботи представте на загал.

V. Підсумки уроку.

Прогуляйтеся своїм Палацом Пам'яті і розкажіть, що з нашого уроку і як ви зберегли.

VI. Домашнє завдання. Повторити розділ 1 «Українські землі у складі Речі Посполитої (XVI – перша половина XVII століття)» (§1-11).